

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 20. mai 2022
(OR. fr)

9175/22

ESPACE 55

MÄRKUS

Saatja:	Eesistujariik
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	<i>9.–10. juuni 2022. aasta nõukogu istungi (konkurentsivõime (siseturg, tööstus, teadusuuringud ja kosmos)) ettevalmistamine</i> Liidu kosmoseprogrammi vastupanuvõime ja konkurentsivõime <i>Poliitiline mõttevahetus</i>

Delegatsioonidele edastatakse lisas taustteave 10. juuni 2022. aasta konkurentsivõime nõukogu istungil (kosmos) toimuvaks üldiseks poliitiliseks mõttevahetuseks.

**KONKURENTSIVÕIME NÕUKOGU ISTUNG (SISETURG, TÖÖSTUS,
TEADUSUURINGUD JA KOSMOS) 10. juunil 2022**

KOSMOS

Poliitiline mõttevahetus

ELi kosmoseprogrammi vastupanuvõime ja konkurentsivõime

Taust

1. Nõukogul palutakse võtta vastu järelduste eelnõu Copernicuse programmi kohta 2035. aastaks, mis põhineb kolmel sambal: roheline kokkulepe, digiüleminek ja julgeolek, et aidata muuta Euroopa vastupidavamaks. Järeldustes esitatakse soovitused ja suunised Copernicuse programmi tuleviku kohta ning rõhutatakse eelkõige programmi panust kliimaga seotud väljakutsetele reageerimisse, kosmosemajanduse uute osalejate arvessevõtmist kosmosearhitektuuri täiendamiseks ja selle vastupidavamaks muutmiseks ning programmi panust liidu julgeolekuprobleemide lahendamisse.
2. Nõukogu kutsutakse samuti üles võtma vastu järelduste eelnõu kosmoseliikluse korraldamist käsitleva liidu lähenemisviisi kohta, mis tugineb kolmele sambale: liidu kosmoseobjektide liikumise seire- ja jälgimisvõime tugevdamine, reguleerimise ja standardimise koordineerimine ning liidu mõju suurendamine rahvusvahelisel tasandil, et seda ühist lähenemisviisi edendada.

3. Komisjon võttis 2021. aasta veebruaris vastu teatise „Tegevuskava sünergia kohta tsiviil-, kaitse- ja kosmosetööstuse vahel“, milles viidatakse kahele uuele komisjoni majakaprojektile kosmoseliikluse korraldamise ja turvalise ühenduvuse valdkonnas. Riigipead kordasid 2022. aasta märtsis Versailles’ tippkohtumisel eelkõige vajadust investeerida rohkem strateegilisse võimaldisse, nagu küberturvalisus ja kosmosepõhine ühendatus. Lisaks sellele valmistavad komisjon ja Euroopa välisteenistus ette kosmosestrateegiat julgeoleku ja kaitse valdkonnas.

Vastupanuvõime ja konkurentsivõimega seotud uued väljakutsed

4. Euroopa Liit on kosmose alal välja töötanud ülemaailmsed võrdlusprogrammid, mis pakuvad suveräänseid Euroopa teenuseid Maa seire ja satelliitnavigatsiooni valdkonnas. Euroopa Komisjon integreeris need 2021. aastal kosmoseprogrammi ja lisas sellele kaks uut osa, milleks on kosmose jälgimine ja valitsustevaheline side. 2022. aasta veebruaris esitas komisjon ettepaneku uue lühikese latentsusajaga turvalise satelliitside programmi kohta, mis võiks täiendada Euroopa kosmosetaristut ning mida praegu arutatakse. Nimetatud programmid aitavad märkimisväärselt suurendada Euroopa Liidu vastupanuvõimet, pakkudes näiteks teenuseid, mis võimaldavad muuta positsioneerimise või seirevahendid autonoomsemaks, võidelda kliimamuutuste vastu või tagada ülemaailmse turvalise juurdepääsu satelliitsidele, mis on kriisiohjeks esmatähtis. Need tuginevad konkurentsivõimelisele ja maailmatasemel Euroopa tööstusele.

5. Kuigi kosmos on Euroopa majanduse ja julgeoleku jaoks strateegilise tähtsusega valdkond, on see üha enam ülekoormatud ja tekitab vaidlusi. Esineb kaks vastastikku täiendavat lähenemisviisi: ühelt poolt tuleks uuesti alustada kosmosevõidujooksu, mida rahastavad kosmosejõud, ning teiselt poolt tuleks rohkem kaasata erasektori osalisi, kelle tegevuskavad täiendavad nende kosmosejõudude püüdlusi. Selles olukorras peab liit vastu võtma oma seisukoha ning kiiresti lahendama vastupanuvõime ja konkurentsivõimega seotud dilemmad, mis tuleb seega ühiselt läbi mõelda.
6. ELi kosmoseprogrammi vastupanuvõime sõltub ennekõike autonoomsest, ohutust ja taskukohasest juurdepääsust kosmosele ning oskusest kasutada kosmosetehnoloogiaid. Euroopa kosmosepoliitika ei ole võimalik ilma Euroopa autonoomse juurdepääsuta kosmosele. Peame selles valdkonnas suurendama korraga nii konkurentsivõimet, paindlikkust kui reageerimisvõimet. Üldiselt võib ELi sõltuvus kolmandatest riikidest kanderaketilahenduste, põhitehnoloogiate või kriitilise tähtsusega varude (töödeldud toorained ja kõrgtehnoloogilised materjalid, komponendid) puhul nõrgendada liidu jõupingutusi oma julgeoleku ja sõltumatuse edendamisel ning sellest tulenevalt liidu ülemaailmse ulatusega süsteemide autonoomiat satelliitnavigatsiooni, Maa seire ja satelliitside valdkonnas. Tehnoloogilise sõltumatuse saavutamiseks peaksime eelkõige suurendama oma jõupingutusi programmi „Euroopa horisont“ kaudu ning kiirendama tööd, mille eesmärk on kindlustada juurdepääs kriitilise tähtsusega toorainetele ning väärtus- ja tarneahelatele, mis on kosmoseprogrammi jaoks esmatähtsad, eelkõige niisugustes strateegilistes valdkondades, mis võivad sattuda välise surve alla. Vastupanuvõime eeldab lühiajaliste kohustuste võtmist ja kulusid, mis tuleb katta, riskides, et EL võib muutuda sõltuvaks teistest jõududest.

7. Nõukogul palutakse uurida võimalusi, kuidas parandada ELi kosmosetaristu seiret ja kaitset ning tagada selle vastupidavus. Kosmosetaristut ohustavad üha enam nii ootamatud ohud, nagu kokkupõrked teiste satelliitide või kosmoseprügiga ning raadiosagedushäired, kui ka tahtlikud ohud, nagu rünnakud või häired orbiidil. Kosmosetaristu paremaks kaitsmiseks võiksime arendada konkreetseid tehnoloogiaid või määrata kindlaks kasuliku laadungi, võtta vastu turvalise, kestliku ja ennetava lähenemisviisi alates uute kosmosesüsteemide väljatöötamisest ning kogu kosmoseprogrammi olemasolevate komponentide/süsteemide arengu ja elutsükli jooksul, või integreerida uusi tehnoloogiaid. Need lisaülesanded aitavad muuta Euroopa pakkumise maksimaalselt konkurentsivõimeliseks.
8. Uute osalejate –,uus kosmosetööstus“ – esilekerkimine Euroopas pakub tohutut võimalust suurendada meie tööstuse konkurentsivõimet ja meie programmide vastupanuvõimet tulevikus. Tuginedes eelkõige komisjoni tööle algatuse CASSINI raames, peame uurima, kuidas maksimeerida nende uute osalejate poolt pakutud uute tehnoloogiate, teenuste või toodete ja tööstusprotsesside potentsiaali ning kasutada neid edaspidi uue taristu kujundamisel ja olemasoleva taristu ajakohastamisel või uute teenuste arendamisel ja pakkumisel.

9. Tänu kosmoseprogrammile on ELil märkimisväärselt edukas, ainulaadne ja maailmatasemel kosmosevara. Peaksime uurima võimalusi kuidas suurendada kosmosevara panust julgeolekusse ja kaitsesse ning hindama vajadusi ja tingimusi konkreetsete teenuste arendamiseks, mis järgivad asjakohast juhtimismudelit ning liikmesriikide julgeolekuhuve. Lisaks on nõukogu ja kõrge esindaja vastavalt ühismeedet käsitlevale nõukogu otsusele (otsus (ÜVJP) 2021/698) pädevad reageerima ELi jaoks kriitilise tähtsusega kosmoseteenuste vastu suunatud ohtude või rünnakute korral. Kõnealust otsust võib tänu kogemustele, mida pakub selle rakendamine Ukraina sõja kontekstis, muuta selleks, et parandada liidu reageerimist kasvavatele ohtudele ja tagada tihe koostöö liikmesriikidega. Seda silmas pidades peame neid küsimusi arutama, et tõhusalt panustada kosmosestrateegiaga seotud töösse julgeoleku ja kaitse valdkonnas.

Küsimus

Milliseid meetmeid peaksid EL ja selle liikmesriigid võtma, et tugevdada ELi kosmoseprogrammi vastupanuvõimet ja ühitada see konkurentsivõimega seotud väljakutsetega?